

GÜNCEL GÖĞÜS HASTALIKLARI SERİSİ
UPDATES ON PULMONARY DISEASES

03

Editor / Editor

Prof. Dr. Mehmet KARADAĞ

İTERSTİSYEL AKCİĞER HASTALIKLARI

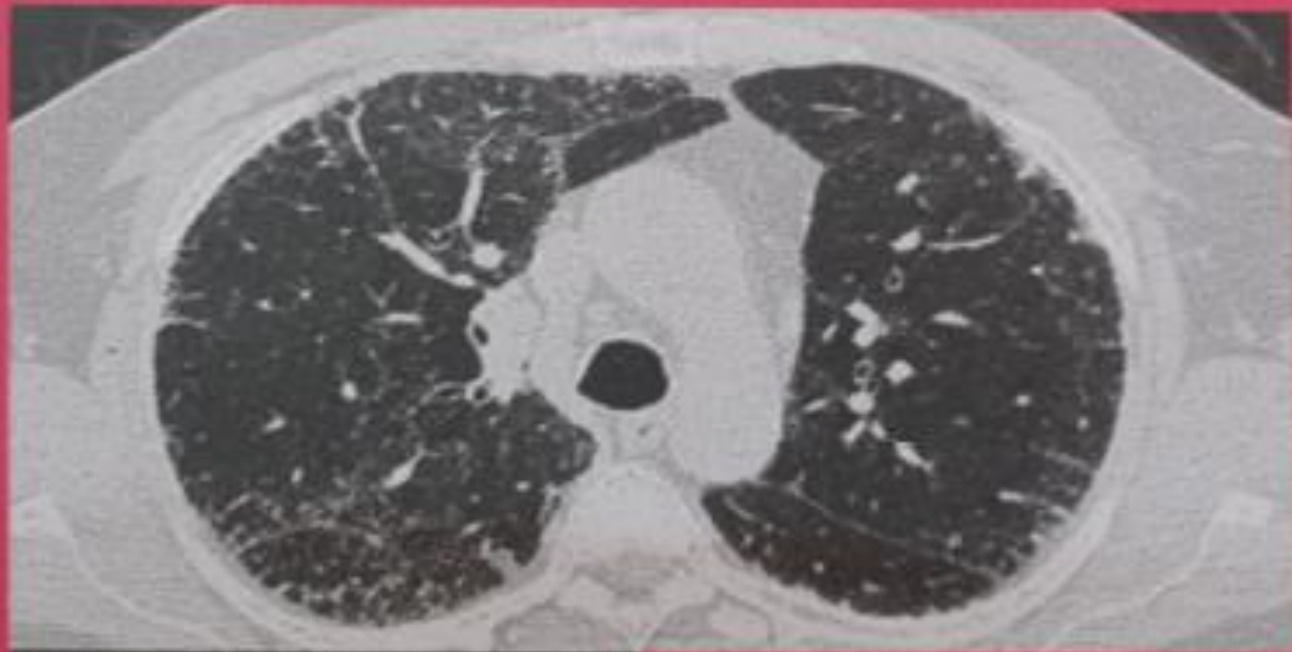
INTERSTITIAL LUNG DISEASES

Konuk Editörler / Guest Editors

Prof. Dr. Gamze KIRKIL

Prof. Dr. Nesrin MOĞULKOÇ

Doç. Dr. Yurdanur ERDOĞAN

Cilt/Volume: 2 Sayı/Issue: 3 Aralık/December 2014

www.akcigersagligi.org

ISSN: 2147-5776

GÜNCEL GÖĞÜS HASTALIKLARI SERİSİ
UPDATES ON PULMONARY DISEASES

ASYOD

Akciğer Sağlığı ve Yığın Bakım Derneği

03

İNTERSTİSYEL AKCİĞER HASTALIKLARI *INTERSTITIAL LUNG DISEASES*

Konuk Editörler | Guest Editors

Prof. Dr. Gamze KIRKIL, Prof. Dr. Nesrin MOĞULKOÇ, Doç. Dr. Yurdanur ERDOĞAN

Güncel Göğüs Hastalıkları Serisi: İnterstisyel Akciğer Hastalıkları Sayısı
Etkinliklerine katılanlar için kısıtlı eğitim desteği ile hakemlerimizle çalışılmaktadır.

Yayın Kurulu | Editorial Board

Editor | Editor
Dr. Mehmet KARADAĞ

Editor Yardımcıları | Associate Editors
Dr. Akın KAYA
Dr. Kürşat Uzun

Dr. M. Söle AKÇAY
Dr. Mezin AKOĞUN
Dr. Ahmet AKKAYA
Dr. İbrahim AKKURT
Dr. Levent AKYILDIZ
Dr. Fusun ALKTAŞ
Dr. Ali Nihat ANNAKKAYA
Dr. Cenk BABAYİĞİT
Dr. Ahmet BAŞDOĞLU
Dr. Hasan BAYRAM
Dr. Serdar BERK
Dr. Hayati BİLDİÇ
Dr. Yılmaz BULBUL
Dr. Erkan CEYLAN
Dr. Gökhan ÇELİK
Dr. Erdoğan ÇETİNKAYA
Dr. Aydın ÇILEDAG
Dr. Orhan ÇILDAĞ
Dr. Necati ÇITAK
Dr. Çağlar ÇUHADAROĞLU
Dr. Figen DEVECİ
Dr. Levent ELBEYLİ
Dr. Ahmet Emin ERBAYCU
Dr. Fuat EREL
Dr. Mustafa ERELEL
Dr. Fuat ERELEL
Dr. Sinan ERGİNEL

Dr. Sultan ESER
Dr. İsmail FAKI
Dr. Uğur GÖNLLÜĞÜR
Dr. Ali Mehmet DÖRDÜNER
Dr. Ramazan Oktay GÖZÜ
Dr. İsmail HANCI
Dr. H. Cazan HASANOĞLU
Dr. Serap HASTÜRK
Dr. Ahmet Hamdi İLBAZLI
Dr. Recep İŞİK
Dr. Ahmet İLVAN
Dr. Yavuz Selim İNTEPE
Dr. Mehmet KARADAĞ
Dr. Pelin KARADAĞ
Dr. Nurattin KARAOĞLANOĞLU
Dr. Levent KART
Dr. Zahir KARTALOĞLU
Dr. Akın KAYA
Dr. Gamze KIRKIL
Dr. Mustafa KOLSUZ
Dr. Nurban KÖKSAL
Dr. Emrah MAĞEN
Dr. Leyla MEMİŞ
Dr. Selma METINTAŞ
Dr. Mustafa METINTAŞ
Dr. Mustafa METİN
Dr. Arzu MİRİCİ

Dr. Mehmet Hamdi MUZ
Dr. Candan ÖÖÜS
Dr. Büvnt ÖZBAY
Dr. Tülay ÖZDEMİR
Dr. Sibel ÖZKURT
Dr. Tervik ÖZLÜ
Dr. Nihat ÖZYARDIMCI
Dr. Leyla SAĞLAM
Dr. Nihat SAPAN
Dr. İsmail SARAÇOĞLU
Dr. İsmail SAVAS
Dr. Önal ŞAHİN
Dr. Nazan ŞEN
Dr. Abdurrahman ŞENYİĞİT
Dr. Betül TAŞPINAR
Dr. Turgut TEKE
Dr. Salih TOPCU
Dr. İrfan UÇGUN
Dr. Gaye ULUBAY
Dr. Ahmet URSAVAS
Dr. Kürşat UZUN
Dr. Mehmet ÜNLÜ
Dr. İrfan YAŁÇINKAYA
Dr. Erkan YILDIRIM
Dr. Zeki YILDIRIM
Dr. Hüseyin YILDIRIM
Dr. Hasan YÜRSEL

AKCİĞER SAĞLIĞI VE
YOĞUN BAKIM DERNEĞİ
Büyükdere Sokak No: 17/5 Şişli, Etiler
Cankaya/ANKARA
Tel : +90 312 232 01 26
Faks : +90 312 232 01 24
akciigersagligi@gmail.com

www.akciigersagligi.org

Başın Tarihi
Aralık 2014

Yayın Türü
Yıllık Sıra

Dört Ayta Bir Yayınlanır

ISSN: 2147-5774

İmtiyaz Sahibi
Akciğer Sağlığı ve
Yoğun Bakım Derneği

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Akın KAYA

Yazım Kuralları | *Instructions for Authors*

1. Genel Göğüs Hastalıkları Derisi, Akciğer Sağlığı ve Yoğun Bakım Derneği'nin sınavlı yayını olarak dört aylık bir yayımlanmaktadır.
2. Derginin yayını dili Türkçe'dir. Türk Dil Kurumu'nun Türkçe sözlüğü www.tdk.gov.tr sitesini esas alınmalıdır.
3. Derginin amacı göğüs hastalıkları, yenidoğan ve allerjik solunum hastalıklarına ait genel bilgiler, tam ve istisnai ile ilgili prensipleri aktarmak, hekimlere imal alanları yenilikleri izleyişine ve bilgilerini tamleme imkanı sağlamaktır. Yazılarda konuyla ilgili kuramsal bilgi birikimi ve özellikle son 3 yılın önemli literatür verileri eklenerek olarak aktarılmalıdır. Konuyla ilgili aktual verileri de mutlaka içermelidir.
4. Dergide yayınlanacak yazılar, konularında uzman hekimlerden oluşan editör tasarrufları tarafından kabul edilmiştir. Dergiyi gönderen yazar editörel tasarrufları gözden geçirilir. Yazılar aşağıdaki kurallara uygun olarak yazılmalıdır.
5. Türkçe ve İngilizce özet mutlaka 250 kelimeden fazla hazırlanmalıdır. NLM MESH terimleri (<http://www.nlm.nih.gov/mesh/MBrowser.html> adresinde bulunabilir) ile yazılmalı 3 tane anahtar kelime belirlenmelidir. Özetler ayrıca verilmelidir.
6. Makalelerin ana başlığı bold ve büyük harf yazılır. İkinci alt başlığı bold atıkla, ilk harf büyük, diğerleri küçük olarak yazılır. İkinci alt başlık sadece ilk harf büyük diğerleri tamamı küçük ve sonuna "?" ile belirtilir. Üçüncü alt başlığı italik sadece ilk harf büyük diğerleri tamamı küçük ve sonuna "?" ile belirtilir.
7. Kaynakların doğruluğundan yazarlar sorumlu. Kaynaklar yazıda geçiş sırasında göre yazılmalı ve metin içinde uygun yerde parantez içinde belirtilmelidir. Referanslar metin içinde kullanış amacıyla numaralanarak düzenlenmelidir. Metin içinde referans "[1]" şeklinde düz yazı karakteri ile işaretlenmelidir. İkiden fazla referansa varsa ise harfom "A-B" olarak belirtilmelidir. Kaynaklarda belirtilen dergi isimlerinde Index Medicus'a uygun kısaltmalar yapılmalıdır. (Bkz. J Kardiol, Clin Radiol, J Coarctat Aortae Tomogr, Pediatr Radiol, Radiol Clin North Am) gibi. Kaynak yazımında altı veya daha az yazar varsa bütün isimler belirtilmelidir.

ve aşağıdaki sıradaki gibi düzenlenmelidir. Alınan yazı yazım bulundığı kısımlarda ilk üç isimden sonra "et al." kullanılabilir.

Özet:

Dergi: Weisbroth JA, Harst JR, Shum D, Padilla PE. Chronic obstructive pulmonary disease exacerbation and risk of pulmonary embolism. *Thromb* 2007; 37: 103-4.

Bu kitapta altı yapıldığında aşağıdaki örnek bilgiler ve diğer kullanılmaktadır.

Kitap: Gibson GJ. Lung volumes and anatomy. In: Hughes JMR, Pride NB (eds). Lung Volumes Tests: Physiological Principles and Clinical Applications. London: WB Saunders, 1999: 45-56.

Tek yazarlı kitap: Cohn PF. Silent myocardial ischemia and infarction. 3rd ed. New York: Marcel Dekker; 1993.

8. İki ve üçer yazar, hasta, doktor, kurum numeleri gerektirmeyen şekilde hazırlanmalıdır. Metinden ayrı olarak, metin içinde geçiş sırasında göre numaralanarak verilir. Başlık ve alt başlıklar ayrı bir sayfada yazılır. Kurallardan kaçılmaları alt kısmında alfabetik sıra ile mutlaka açıklanmalıdır. Metin, tablo ve şekillerle kullanılan verilerde sayılar rakamla ile yazılmalıdır. Özellikle tablolar metin açıklıyor ve kolay anlaşılabilir hale getirmeye amacı ile hazırlanmış ve yazılar tekrar alınmalıdır.

9. Makalelerin bilimsel, etik ve hukuki sorumluluğu yazara ait olacaktır. Makalede kullanılmadığı orijinal bilgileri kaynaklarına mutlaka belirtmek ve makalede kullanıldığında resim, şekil vb. materyalleri kullanımı için yasal izni alınması gerekmektedir.

10. Yazılar kabul edilince e-mail ile veya aşağıdaki adrese posta ile gönderilir.

Hetisim

AKCİĞER SAĞLIĞI VE YOĞUN BAKIM DERNEĞİ

İtiliz Sokak No: 17/5 Sıhhiye, Çankaya/ANKARA

Telefon: +90 312 232 01 26 - Faks: +90 312 232 01 26

E-Posta: akciger sagligi@gmail.com

Web Adresi: www.akciger sagligi.org

Yönetim Kurulu Başkanı
Erol KARA

Yönetim Kurulu Üyesi
Ali ŞAHİN

Yönetim Kurulu Üyesi
Gökhan ÇİMEN
Ayşegül BOZALI

Yönetim Kurulu Üyesi
Merve AKDEMİR SAĞLIK
Esra GÖKÇELİ
Elvan KUTLU
Bengi ÇİMEN

Makale Koordinatörü
Veynel KARA

Proje Koordinatörleri
Hakan ERTEK
Zeynep YAKARER

Proje Asistanı
Muhammed SAĞIN

Genel Departman
Ulusal ÖZER
Neslihan YAMAN
Merve KURT

İletişim
Kubus Müdürlüğü Cad. No: 108/9
16100 Mecidiyeköy, Şişli, Beşiktaş/İstanbul
Telefon: +90 212 214 11 00
Faks: +90 212 217 22 92
E-posta: info@aves.org.tr

Yeni
ADA Ofisi: Marmarış Cad. No: 154/20
Ünvan: No: 2 Beşiktaş/İstanbul
No: 2312 1. Kat Şişli
İstanbul/İstanbul
Telefon: +90 212 347 12 42

Editörlerden | *From the Editors*

Editör / Editor

Dr. Mehmet KARADAĞ

Her sayın ilgi ile okunan Güncel Göğüs Hastalıkları Serisinde, ikinci yılın son sayısında İnterstiyel Akciğer Hastalıkları konusunu seçtik. Göğüs hastalıkları uzmanlarımız, tanı ve tedavisinde zorlandığı, zaman zaman çaresizlik hissettiği 200'den fazla tablonun görüldüğü, İnterstiyel Akciğer Hastalıkları bu sayımızda her yönüyle ele alındı. Güncel literatür bilgilerinin ışığında, akciğer parankiminde oluşan çeşitli inflamatuvar ve fibrotik tabloların karakteristik özellikleri, sınıflama, tanı ve tedavi yöntemlerindeki yeni yaklaşımlar konsantrasyonla bilgiler şeklinde sunuldu.

Son yıllarda önemli bir ilgi odağı olan İnterstiyel Akciğer Hastalıklarının epidemiyolojisi, sınıflama, klinik bulguları, histopatolojik bulguları, radyolojik bulguları, solunum fonksiyon testleri, invaziv tanı yöntemleri, tanı ve tedavisindeki yeni yaklaşımlar deneyimli bilim insanları tarafından büyük emeklerle hazırlandı.

İdiyopatik Pulmoner Fibrozis ve Sarkoidozis gibi en sık görülen özellikli tabloların yanında Kollajen Doku Hastalıkları'nda Akciğer Tutulumu, Pulmoner Hipertansiyon, Radyasyon Pnömonitisi, İlaç İlişkili İnterstiyel Akciğer Hastalıkları tüm meslektaşlarımızın ilgi ile okuyacakları bölümler olarak bu sayımızda yer aldı.

Gündük prestijinde yaşadığımız sorunlara ışık tutacak, araştırma ve tecrübelerden yararlanmasını sağlayacak bu emrin hazırlanmasında emeği geçen, başta sayı editörlerimiz, Prof. Dr. Gamze KIRKIL, Prof. Dr. Nesrin MOĞULHOÇ ve Doç. Dr. Yardımcı ERDOĞAN olmak üzere tüm bilim insanlarına çok teşekkür ediyorum.

Konuk Editörler / Guest Editors

Prof. Dr. Gamze KIRKIL, Prof. Dr. Nesrin MOĞULHOÇ,
Doç. Dr. Yardımcı ERDOĞAN

Değerli meslektaşlarımız,

Güncel Göğüs Hastalıkları Serisinin "İnterstiyel Akciğer Hastalıkları" sayın 19 yazarın ortak çabası sonucu hazırlandı. Bu sayıda aslında göğüs hastalıkları alanında çok sık görülen ama göğüs hastalıkları uzmanlarının günlük pratikte karşılayabilecekleri hastalıklar ele alındı. İnterstiyel akciğer hastalıkları ile ilgili sınıflamaları, tedavi yöntemlerinin sürekli değiştiğini biliyoruz. Bu dergide yer alan konular güncel bilgiler doğrultusunda son yıllarda yapılan çalışmalar dikkate alınarak hazırlandı. Böylelikle bakımınızı için interstiyel akciğer hastalıkları konusunda temel ve güncel bir kaynak oluşturuldu.

Derginin hazırlanmasında emeği geçen tüm bölüm yazarlarına en içten teşekkür ve saygılarımı sunarım.

İçindekiler | Contents

Türkiye’de ve Dünyada İnterstiyel Akciğer Hastalığı Epidemiyolojisi • Dr. Eski Demirdöğen Çetinoglu ..... 257 <i>Interstitial Lung Disease Epidemiology in the World and Turkey</i>	257
Diffüz Parankimal Akciğer Hastalıklarının Sınıflandırılması ve Klinik Bulguları • Dr. Gülsahar Dardmaz Yüce ..... 263 <i>The Classification of Diffuse Parenchymal Lung Diseases and Their Clinical Findings</i>	263
İnterstiyel Akciğer Hastalığında Histopatolojik Bulgular • Dr. Fonda Demirağ ..... 275 <i>Histopathological Findings of Interstitial Lung Disease</i>	275
İnterstiyel Akciğer Hastalıklarının Tanı ve Takibinde Radyolojinin Rolü • Dr. Figen Başaran Demirkasık ..... 291 <i>The Role of Radiology in Diagnosis and Follow-up of Interstitial Lung Diseases</i>	291
İnterstiyel Akciğer Hastalığında Solunum Fonksiyon Testlerinin Tanı ve Hastalık Monitörizasyonundaki Yeri Nedir? • Dr. Gamze Korkal ..... 313 <i>What is the Role of Pulmonary Function Tests in the Diagnosis and the Monitoring of the Interstitial Lung Diseases?</i>	313
İnterstiyel Akciğer Hastalıklarında İnvaziv Tanı Yöntemleri • Dr. Elif Tanrıverdi, Dr. Erdoğan Çetinkaya ..... 320 <i>Invasive Diagnostic Methods of Interstitial Lung Disease</i>	320
İnterstiyel Akciğer Hastalıklarında Prognostik Belirteçleri Var mı? • Dr. Muzaffer Sarıaydın, Dr. Sevinç Sarıncı Ulaşlı ..... 327 <i>Are There Prognostic Biomarkers For Interstitial Lung Diseases?</i>	327
İdiyopatik İnterstiyel Pnömonilerin Yeni Sınıflaması ve Klinik Özellikleri • Dr. Sezgi Şahin Duyur, Dr. Yurdanur Erdoğan ..... 333 <i>The New Classification and Clinical Characteristics of Idiopathic Interstitial Pneumonias</i>	333
İdiyopatik Pulmoner Fibrozisin Tedavisinde Neler Değişti? • Dr. Nesrin Mogulkoç ..... 351 <i>What Has Changed in the Treatment of IPF?</i>	351
Kollajen Dokü Hastalıklarında İnterstiyel Akciğer Hastalığı • Dr. Refik Ali Sarı ..... 358 <i>Interstitial Lung Diseases in Collagen Vascular Diseases</i>	358
İnterstiyel Akciğer Hastalığında Pulmoner Hipertansiyon Sıklığı Nedir? Tedavisi Nasıl Düzenlenmelidir? Pulmoner Hipertansiyon Varlığı Prognostik Etkiler mi? • Dr. Zeynep Fınar Önen ..... 374 <i>What is the Incidence of Pulmonary Hypertension in Interstitial Lung Disease? How to Manage the Treatment? Is There Any Effect of Pulmonary Hypertension on Prognosis?</i>	374
Sarkoidoz Tanı ve Tedavisinde Yenilikler • Dr. Özlem Abakay ..... 379 <i>Current Approach to the Diagnosis and Treatment of Sarkoidosis</i>	379
Radyasyon Pnömonisi • Dr. Oya Kayacan ..... 387 <i>Radiation Pneumonitis</i>	387
İlaçlarla İlişkili İnterstiyel Akciğer Hastalıkları • Dr. Abdurrahman Şenyiğit ..... 394 <i>Drug-Induced Interstitial Lung Diseases</i>	394
Sigara İlişkili İnterstiyel Akciğer Hastalıkları • Dr. Savaş Özsü, Dr. Beyza Yurtsever ..... 402 <i>Smoking-Related Interstitial Lung Diseases</i>	402

Yazarlar | Authors

Yrd. Doç. Dr. Özlem Abakay

*Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Diyarbakır*

Prof. Dr. Egehan Başaran Demirkazık

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anadokya
Anabilim Dalı, Ankara*

Prof. Dr. Erdoğan Çetinliaya

*Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, İstanbul*

Uzm. Dr. Gülhahar Dardmaz Yüce

*Dokuz Eylülün Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Göğüs Hastalıkları Kliniği, Ankara*

Doç. Dr. Funda Demirağ

*Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Fiziksel Tıp, Ankara*

Uzm. Dr. Ezgi Demirdöğen Çetinoglu

*Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Bursa*

Doç. Dr. Yurdanur Erdoğan

*Anatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Ankara*

Prof. Dr. Oya Kayacan

*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Ankara*

Prof. Dr. Gamze Kırkal

*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Elazığ*

Prof. Dr. Neerita Mogulkoç

*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Bornova, İzmir*

Doç. Dr. Zeynep Pınar Önen

*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Ankara*

Doç. Dr. Savaş Önen

*Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Trabzon*

Prof. Dr. Refik Ali Sarı

*Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi & Hastalıkları
Anabilim Dalı, İmmünoyol ve Allerji Bilim Dalı, Trabzon*

Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Sarıaydın

*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Afyon*

Doç. Dr. Sevinç Sarıç Ulaşlı

*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Afyon*

Uzm. Dr. Sezgi Şahin Dıyıcı

Beypazarı Devlet Hastanesi, Ankara

Prof. Dr. Abdurrahman Şenyigit

*Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Diyarbakır*

Uzm. Dr. Elif Tanrıverdi

*Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, İstanbul*

Dr. Beyza Yurtsever

*Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Trabzon*